

CARESS THE SOUL

כתב: שרית חריב - מעצבת ואדריכלית פנים, צילום: בעוז לריב, צוריקס: יואל יוספה
שיחה עם יואל יוספה, אדריכל, על הטוטאליות שבאהבת האדם והדרך,
על השעשוע החלווה לה כשרוא נכונה, על האורך לעשות הכל, להיות הכל, גם וגם, וגם ועוד,
על להיות הכי, כמו אבא ועל הבית בטרון, קרוב לאדמה, מולש אל הנף, מרגיש ומרגש

CARESS THE SOUL

במילים, רוצה שאוהב אותו כמו שהוא, את כל האנשים שבאים אליו שיעצב עבורם והופכים כל כך משמעותיים עבורו.

"תא במוח. כל זמן שאני עובד עם מישהו, יש תא במוח שלי שהוא שלו. נגמרת העבודה, הוא מתרוקן", הוא מנסה להמחיש לי את הקושי שחי בצד העשייה שלו. "בשבילי האדם הוא החשוב מכל, אני רגיש להנאה שלו, לתחושות, לאיכות החיים שאני רוצה לייצר עבורו. אני רוכש את הביטחון שלו, כי הוא יודע שהוא חשוב לי ומעניין אותי באמת. אין לי בכיס בתים שאני מוצא אנשים שייתנו לי הזדמנות לממש אותם, יש לי בלב אנשים שאני אוהב להשתעשע בשוני ביניהם, להשתמש עבורם בחומרים בדרכים אחרות, להשפיע עליהם. אם הם לא מאושרים, נכשלתי."

"אני אף פעם לא אומר ללקוחות שלי 'אתם לא יודעים ואני יודע'. מבחינתי הם יודעים הכל. אני תמיד קשוב ומעריך את מה שהם אומרים. אם אני חושב שהם טועים, אני מוליך אותם דרך משהו שרצו לראות אל האחר היותר טוב כדי שיבחרו בו. אם, למשל, לקוח ירצה ממני בית מסוג מסוים, אני אומר לו 'נפלא', מראה לו אותו, ולצד הבית הזה אראה לו בית מסוג אחר, שאני חושב שהוא הנכון עבורו, ובדרך כלל הוא בוחר את האחר."

"והמחיר?", אני שואלת, חושבת על עצמי שלא יכולה להתאפק מלהגיד את הנכון בעיניי.

"דרך ארוכה יותר. אני מתאמץ מאוד מאוד בעבודה. אנרגיית המחשבה והעומס גדולה. אף פעם לא אתן לו לחשוב שהוא לא יודע. אף פעם לא אסתפק בדוגמת צבע אחת אם היא לא מספיק מדויקת, אבקש עוד דוגמה ועוד דוגמה עד שאניע לזו הנכונה. וזו רק דוגמה אחת. אני רץ ורץ מאתר לאתר, כמעט ולא רואה את הבית."

וההנאה?
"מה שאני עושה זה הצעצועים שלי. אני קם בבוקר לצעצועים שלי", הוא מחייך כמו ילד ששמח להיתפס בקלקלתו. וצעצועים יש בכל פינה של החדר. "כולם מתנות", הוא מסביר איך מתקיימים זה לצד זה פירמידה מצרית ("מאדריאנה, אדריכלית דרום אמריקנית מקסימה שהכריזה שהיא לא רוצה לראות אותי ומאז רואה אותי כל הזמן"), מכונת ירוקה של פעם ("מאיציק, החבר לקפה, דיבורים ועבודה"), ופסל בודהה ("כי אני ממליץ לכל העולם לעשות יוגה").

קשה להאמין שהאיש ההולך מהר הזה, שנה שלישית בקורס

הרבה רגעים של ילא לציטוט" היו בראיון הזה, לצד הרבה רגעים של ציטוט אחרים שהשפיעו על דרכו המאוד אחרת של האיש הזה, וגם רגעים של ציטוט פנימי, של תהליכים ותובנות חיים סדורות, כמו הרשימות הארוכות כתובות בעט אדום דק ששולף מהתיק החום הכבד, שהיה רוצה שיהיה יותר קל, פחות מתאמץ, שיכיל רק מה שצריך ולא מה שאולי יצטרך אילו.
אני פוגשת אותו ביום מתחפש. מהימים האלה של סוף הקיץ, כשלצד החום הכבד נושבת רוח קלילה כמעט ולא מורגשת, והשמיים מרשים לעצמם להאפיר לעיתים, לכסות על השמש. הוא עומד איתי, מתרגש במטבח הבהיר של משרדו, מכין לי תה ירוק בספל, רוצה שאבטיח לו שאזהר

CARESS THE SOUL

כריזי וניאשי
יוניאגה, קוויס
אריבאק כריזי
אגרי, זאמרייזאלי יהיוניא
זה קא אמרייזאלי זה לאו
צווקא עניין אל נילאז

מורי יוגה. האטה יוגה. הכי בסיסית. הכי נכונה" וגם "רמלקסולוג - שלוש שנות לימוד עם דיפלומה. אוהב מגע. מטפל רק במי שקרוב. ועושה הכי טוב שיכול להיות".

הכל אתה עושה הכי טוב?

"זה בא מתוכי. זה לא דווקא עניין של לימוד". הוא עונה ליד, ואחרי קימוט מצח קל מוסיף: "אני מוכן להפסיד במשחק טניס".

"בארכיטקטורה, זה משהו שיש לך. כשאני מראיין לעבודה מעניינת אותי התשתית, הבית בו גדל האדם, התחביבים שלו. גם אצלי, כל מה שיש לי זה מהבית. המחברות שלי מכיתות ז' וחי' מלאות בציורים של בניינים, קוביות נכנסות אחת לתוך השנייה, מרפסות של דירות. נולדתי בבית של בעל נגרייה, חייתי בנגרייה, אהבתי את זה מאוד, עד היום אני מכין נגרים ואת סוג הבעיות שלהם. רצייתי להמשיך, אבל אבא שלי זכרונו לברכה אמר שאם אני רוצה להיות נגר, קודם כל אהיה ארכיטקט ואחר כך נגר".

"כשנפטר, השאיר אחריו ארבעה כרכים, בהם כתב שהוא אחרון הנגרים במשפחה. הוא בן של נגר, ואחריו לא יהיו יותר. בעשר השנים האחרונות לחייו הוא הסתובב בנגרייה עם חליפה ועניבה. הציק לו שהאחים שלו למדו מקצועות הנדסה והוא זה שאבא שלו החליט שיעזור לו בנגרייה בפולין. כל יום אחרי העבודה, היה יושב וקורא ספרי פילוסופיה והיסטוריה, זוכר הכל ומספר על שקרא. אבא שלי לא דיבר על נגרות אלא על מהלכים היסטוריים והיה רגיש בצורה לא נורמלית לבני אדם. לקראת סוף ימיו ביקשתי ממנו

CARESS THE SOUL

האחרון חזרתי מווינה, הייתי שם עם שמוליק, החבר שלי שהוא גם צייר, בתערוכת ציורים של מיטר בשנת 1991 ציירתי חודשיים באקדמיה בווינה, והוא היה אחד הציירים שהתיידדתי איתם. גרתי שם בחדר קטן במלון, בכל בוקר פתחתי במפתח ענק דלת בתל בבני שישה מטרים לאקדמיה ורץ לצייר.

הוא מראה לי חוברת תמונות עזות צבע אדמה אדום, שיערות משתרגות זו בזו סביב גוף מושלם, בנינים וחומות מתפוררים ונפלים וסוגרים ומתפרצים. החול מכסה הכל, כמו בעתיד אפל וריק במיוחד. הוא מצביע על ציור אישה מגכה, אור אדום דרוע סביבה ובתוכה, מגלה את מתאר עצמותיה, מחלפות ראשה כמו כנפיים מאיימות להפיל אותה ארצה ולהעיף אותה מעלה בד בבד.

Metamorphosis (angel) וו

את הציור הזה ראיתי לפני שנה באינטרנט. אמרתי לו שאני רוצה אותו, ובאיזה גודל. הוא התחיל לצייר אותו והראה לי איך הוא מתקדם, התייעץ איתי לגבי כמויות הצבע האדום והכתום, הקשיב לי. הציור הסתיים. ציור ענק בגודל אדם טבעי. אחרי התערוכה פירקנו אותו מס הסיכות, גלגלנו אותו והוא הגיע הביתה.

הציורים שלו מאוד ארכיטקטוניים, קצת מזכירים את שלך. לפחות את אלה המוקדמים. גם אתה עברת מטורפוזה?

כן. הציור עבר אצלי דרך מעניינית. בתקופה של אחרי הצבא, הלימודים, הציורים שיקפו אצלי מאוויים, רצונות לעתיד, לשפע. אדם שחולם על בית. קוביות מזל ענקיות עומדות האחת על השנייה ומעליהן איש שמחזיק כסא, כמובן שהגיע לעמדה. תמיד אהבתי כסאות. כי אין כסא בלי מישהו, כסא לא יכול להגיע לשטח פתוח בלי בן אדם בכלל, יש בכסא משהו מאוד אנושי, לרגליים, למשענת, כמו אדם שנושא את העולם על כתפיו, עם כל המחויבות

היא לא עובדת שלי אבל המון איתי ובעזרתך עושה את דרכה. הבן מנהל בנייה, יחד עם החתן שלי. יש לי 18 שיחות טלפון ביום מהבן, 15 מהבת ו-12 מהחתן. אני מוקח עיניים כבוקר והם עליי, שואלים שאלות.

טוב לך עם זה?

יש כזה 85% טוב ו-15% אי שקט. אם מתקשר מפקח בנייה, אני יכול לא לענות לו מיד ולחזור כשמתאים לי. כשילד מתקשר, אני לא יכול שלא לענות. וגם, הם מרשים לעצמם להגיד לי מה שאף אחד לא יכול להגיד. 'אבא, מתי תתחיל לעשות תכניות כמו שצריך?'

מה שנהדר זה, שאחרי כל התעצבנות, מופיע SMS של פיוס וסבלנות והבנה של העולם והחיים האמיתיים. 'לפעמים אני רוצה חופש מהם, חופש בכלל. ביום ראשון

להשאיר לי מסר לחיים, והוא אמר 'תהיה תמיד עם מצפון נקי ותזכור שמי שיושב מולך הוא בן אדם כמוך'.

כשנפטר, עוד עבד?

לא. בשנותיו האחרונות ישב בנגרייה, אותה לא יכול היה לעזוב, וכתב. הוא היה איש של עבודה. אחד הדברים שהפחידו אותי היה שימצאו אותו ללא רוח חיים בנגרייה, שיעלם לי מבלי שאספיק להיפרד. בגיל 82 הוא עבר אירוע מוחי, ואז שנה וחצי נפרדנו ממנו בצורה נפלאה. אחרי כל השנים שהוא נתן לנו, שנה וחצי הוא קיבל וקיבל מאיתנו, אהבה וביחד טוטאלי. שיחות נפש וניקיון. יכולתי להודות לו על הביטחון שנתן לי בחיים.

ועם הילדים שלך, יש שיחות כאלה?

הילדים שלי מחוברים אליי טוטאלי. הבת אדריכלית,

CARESS THE SOUL

כפרויקטים ציבוריים גדולים לבתים פרטיים צנועים
 "תמיד אהבתי ותמיד עשיתי בתים פרטיים. בהתחלה לא סיפק אותי וגרם לי לחשוב שאם אעסוק בבתים פרטיים זה יגרום לי לחוסר ביטחון כל החיים. כמו שאם אצייר כפרויקטים גדולים ומרשימים, זה יקל עליי למכור ציורים קטנים ומקסימים. עכשיו, יש לי בתוכי פרויקטים גדולים של עשרות אלפי מטרים שממלאים אותי גאווה ובזכותם אני יכול לעשות את מה שאני הכי אוהב - לגעת בכפשי, להקטין לאנשים, לשמוע את מה שהם לא אומרים וליצור את בית החיים שלהם. זו המהות שלי."
 "מה שאנשים לא יודעים הוא שמיד אחרי סיום הלימוד התחלתי לעצב אצל יעקב רכטר ד"ר, שהיה המנחה שלי בפרויקט גמר, וילות, וגם כשעזבתי את משרדו ופתחתי משרד עצמאי, בפרויקטים הגדולים הייתי אחראי על ציור עובדים, הסתכלתי והערתי, ואת הבתים הפרטיים עשיתי לבד. אחד על אחד."

ספר לי על הבית בשרון, הלקוחות, התהליך, ההמלחה החוויה.

"זוג הלקוחות הם אנשים נפלאים. כבר בפגישה הראשונה הרגשתי שאני רוצה לתכנן להם, היתה כימיה ואנרגיה חיובית במהלך התכנון. הרגשנו נכונים זה לזה. כשהם דיברו על מה הם רוצים להרגיש בבית, הרגשתי שאנחנו מדברים בשפה דומה. כשהצעתי דברים חריגים, שמעם מאוד אנשים היו מסכימים לבחור בהם, הם זרמו איתי, לפעמים לא בפה אחד, כאן דווקא האיש היה נפלא והולך עם הבחירות שלי באומץ לב גדול, האישה עברה תהליך שבסופו אהבה אותי."

למשל?
 "הריצוף הוא סוג של טרוורטין. יש בו גוונים של אפור ושחור ובד, וכשמחזיקים אותו הוא נראה רע. כשריצפים את הבית, האישה אמרה לי 'מה עשית לי, יש לי כביש

אפשר שתצייר בלי לתכנן?
 "אני עוד לא שם. הציורים שלי מתוכננים, אני חושב המון. אבל הטכניקות חדשות, תנועות היד רכות ורחבות, אני לומד ליהנות ממה שהמברשת עשתה לי, ממשוהו לא מתוכנן ולא מהדיקו הקטנטן."
איך זה מתבטא באדריכלות?
 "גם שם, אני יכול לתת ללקוחות שלי מנקודה מסוימת להמשיך לבד. לא חייב לעשות איתם 100% מהדרך. מביא אותם עד ל-185 נותן להם להמשיך. אומר להם, מכאן מה שתקחו יהיה טוב, מחבר אותם לזה."
התהליך שעברת מתבטא גם במעבר מעיסוק

והקושי. מאוחר יותר, ציירתי סיטואציות מהווה, זכרונות, דברים שקרו לי ורציתי להנציח בציור במרום, הכרתי את אשתי והיא נתנה בי השראה לצייר דברים עגולים ותלת מימדיים. עכשיו, אני הולך להפסטה גדולה יותר, אווירה, שקט, מדיטציה, דברים ללא התחלה וסוף."
התחלת מהחומר והגעת לרוח. זה הגיל? היונה?
 "גם בשנים האחרונות אני מתרגל את החיים הנכונים. הפשטות, הצניעות, ביטול האגו ולא המירוץ אחרי היותר, ההישגיות. לא רואה צורך לצייר דברים מדויקים ריאליסטיים, שימשכו תשומת לב בשל הדיקו הרב שלהם, רוצה פחות להנציח ויותר ליצור תחושה של מזג אוויר, שלכת".

איני חיי בהיות שהאור
 אורהל בעצק ג'ונק
 המורה אל, אני
 מוקדם בהורר כש
 לאמ, היורוק מקבל
 האקסון, ואני מרגיש
 בחור נצאן האור

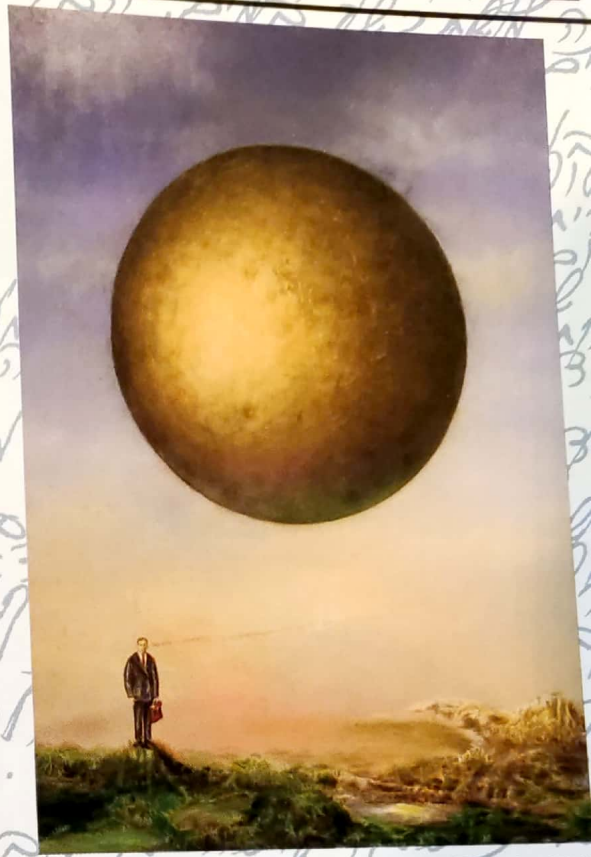
CARESS THE SOUL

זה שלא ויתרתי.
 "עמודי הפרגולה הם מאוד מיוחדים, מחופים בכריקס, והפרגולה מעץ לבן עם במבוקים טבעיים. הם יושבים שם כל הזמן, צופים במסך של שני מטרים וחצי רוחב בסרטים, הצלילים מניעים אליהם מתוך הצמחייה, מערכת האודיו וידאו מאפשרת להם לשמוע מוסיקה אחרת בכל איזור בבית ולחנות חוויה חושית מהפנטת. פתאום הוא חוזר מוקדם מהעבודה ולא רוצה לצאת. למה לו לצאת, יש לו הכל, חדר ספורט, קולנוע ביתי, חדר יין שכולו לבנים ואפשר לשבת בו ולטעום יין ונבינות. מכל מקום אפשר לצאת

החוצה לחצר ולעלות לכריכה. בכל מקום אתה יכול לנשוא שאתה בבית אחר.
והבית שלך, עושה לך טוב?
 "אני חיי בבית שהוא כמו אוהל בתוך ג'ונגל. התקרה מעט אני קם מוקדם בכוקר כשהשחר נעלם, הירוק מקבל את ראשון, ואני מרגיש איך בחוץ נדלק האור."
"חשבת לכתוב?", אני מחבבת את הפיוט.
 "לא", הוא אומר בטון פסקני ואז מזכר איך כשהיה ילד (ישובב מאוד, אמא הקימה אוהל בכיתה") כתב חיבורים תיאוריים שאפשר היה לחיות בתוכם, סופר של ציור.

הוא יכול היה להתמלא גאווה מהמפעל שניהל בסיביר
 במלחמת העולם השנייה, 800 איש עמלים על מגלשי
 מעץ שימונו בין העצים ביערות, מזה ששימש כדובר הקהילה
 היהודית, מזה שניהל נגרייה משוכחת, מזה שדווקא
 בתקופות מיתון היה נוסע לעיר הגדולה לקנות סרונים
 מפורצלים ותכשיטים לאישה, מזה שיש לו בן כמו יואל.
 היה, והרגיש מפוספס. אחרון הנגרים במשפחה
 הדליק את האור וסלל את השביל לראשון האדריכלים.
 ראשון ולא אחרון.

CARESS THE SOUL

קורא לאט, אבל אם אני אוהב, לא אניח מהיד. הוא קם,
 חוזר עם "כוחו של הרגע הזה" של אקהרט טול. "זה
 בשבילך, ספר שהוא מתנה לחיים, אל תקראי בו כרונולוגית,
 פשוט איפה שמתחשק לך, תקראי בו למשל שהמחשבה
 היא משהו שאת יוצרת ואת יכולה לשלוט בה, ואז יהיה לך
 הרבה יותר טוב בחיים."
 אני מבקשת, והוא מקדיש לי את המדריך הרחני להארה.
 בינתיים, אני מדמיינת את אבא שלו, זה שבתמונה החומה
 שעל המדף, קורא ספרים לאור עששית ועיניו מאירות, איך

